

Список використаних джерел

1. Сімейний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2002 р. №21-22. ст.135. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
2. Аблятіпова Н.А. Сепарація як крок до розірвання шлюбу. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2008. №3. С. 1-8. URL: http://www2.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvsvy/03_2008/08anadrs.pdf
3. Деякі проблеми застосування режиму окремого проживання подружжя в Україні. *Університетські наукові записки*. 2015. №2. С. 69-79
4. Сімейне право України: підручник / Л.М. Баранова, В.І. Борисова, І.В. Жилінкова та ін.; за заг. ред. В.І. Борисової та І.В. Жилінкової. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Юрінком Інтер, 2009. 288 с.
5. Сімейне право України: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. Т.В. Курило. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2014. 316 с.
6. Старчук О.В. Режим окремого проживання подружжя за сімейним законодавством України та Польщі: порівняльно-правові аспекти [Текст] / О. В. Старчук. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія: Право* / гол. ред. Ю.М. Бисага. Ужгород: Гельветика, 2012. Вип. 20. Ч. 2. Т. 1. С. 252–255.

Зигрій О.

*студентка III курсу юридичного факультету
Тернопільського національного економічного університету
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри
цивільного права і процесу Зигрій О.В.*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОРЯДЖЕННЯ ЗЕМЛЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ТЕРИТОРІЇ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Відповідно до Закону України «Про охорону земель» земельні ресурси – це сукупний природний ресурс поверхні суші як просторового базису розселення і господарської діяльності, основний засіб виробництва у сільському та лісовому господарстві. Земельні ресурси – це поняття значно вужче, ніж земля, і пов'язане із господарською діяльністю людини. Ст. 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» зазначає, що територіальним громадам сіл, селищ, міст, районів у містах належить право комунальної власності на землю. Відповідно до Земельного кодексу у комунальній власності перебувають всі землі в межах населеного пункту за виключенням земельних ділянок державної і приватної власності, а також земельні ділянки, на яких розташовані будівлі, споруди, інші об'єкти нерухомого майна комунальної власності незалежно від місця їх розташування.

Децентралізацію в Україні розпочато. Головною її метою є надання громадам повноважень та ресурсів для оптимального управління власним розвитком. Однак значно поповнюючи свій бюджет громади зможуть створити та реалізувати стратегічні програми розвитку тільки тоді, коли отримають контроль над землею. Головним завданням реформи децентралізації являється роль територіальних громад у наданні їм права самим

розпоряджатися належними їм землями. ОТГ на даний час усунені від розпорядження земельними ділянками державної власності за межами населених пунктів та позбавлені будь-якого впливу на рішення щодо надання їх у власність та користування. Як зазначають науковці та практики, повноваження із розпорядження землями, розташованими за межами населених пунктів, між багатьма органами виконавчої влади не сприяє доступності адміністративних послуг, які надаються ними для населення. Тому постає питання про зміну вказаної ситуації і передачу об'єднаним територіальним громадам у комунальну власність земель державної власності, розташованих за межами населених пунктів (крім тих, на яких розташовані об'єкти державної власності), що і визначило актуальність даної теми.

Відповідно до форм власності до складу земель населених пунктів входять землі комунальної, державної та приватної власності. До складу земель об'єднаних територіальних громад переходить право державної власності на землі та земельні ділянки за межами населених пунктів (крім земель оборони, земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення на об'єктах природно-заповідного фонду загальнодержавного значення та інших, які мають важливе значення для держави).

За останні періоди внесено зміни до Земельного кодексу України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про оренду землі», що передбачають передачу сільським, селищним, міським радам об'єднаних територіальних громад повноважень щодо:

- розпорядження землями державної власності, передача земельних ділянок державної власності у власність громадян та юридичних осіб, надання земельних ділянок у користування із земель державної власності в межах, визначених Земельним кодексом України;

- зміни цільового призначення земельних ділянок приватної власності щодо земельних ділянок, розташованих у межах населеного пункту, а також у межах території об'єднаних територіальних громад;

- продажу громадянам і юридичним особам земельних ділянок державної (крім земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації) та комунальної власності для потреб, визначених Земельним кодексом України;

- вилучення для суспільних та інших потреб земельних ділянок із земель державної та комунальної власності, що були надані у постійне користування, якщо орган місцевого самоврядування здійснює розпорядження цими ділянками [5, с. 30]. Як показують інтернет-ресурси, за таких умов органи місцевого самоврядування зможуть розпоряджатися 34% земельного фонду України, органи виконавчої влади лише 16%.

У Верховну Раду України подано законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління земельними ресурсами в межах території об'єднаних територіальних громад», що дозволить органам місцевого самоврядування мати реальні повноваження щодо розпорядження землями державної власності. У даному законопроекті чітко визначено прозорий механізм розпорядження такими землями, що, у свою чергу, дозволить:

- здійснити вплив об'єднаної територіальної громади на земельногосподарські відносини;
- покращити фінансове забезпечення ОТГ;
- на місцевому рівні вирішувати земельні питання;
- спростити процедури отримання юридичними та фізичними особами земельних ділянок у власність та користування;
- здійснювати контроль за використанням та охороною земель [5, с. 33].

Важливим аспектом земельно-правових відносин є не тільки можливість отримати землю у власність, але й право користування землею. У діючий Земельний кодекс України внесені певні зміни в питання користування земельними ділянками комунальної власності. Право постійного користування земельною ділянкою із земель комунальної власності (ст. 92 ЗКУ) набувають:

- підприємства, установи та організації, що належать до комунальної власності;
- громадські організації інвалідів України, їх підприємства (об'єднання), установи та організації;
- релігійні організації України, статuti (положення) яких зареєстровано у встановленому законом порядку, виключно для будівництва і обслуговування культових та інших будівель, необхідних для забезпечення їх діяльності;
- вищі навчальні заклади незалежно від форми власності;
- співвласники багатоквартирного будинку для обслуговування такого будинку та забезпечення задоволення житлових, соціальних і побутових потреб власників (співвласників) та наймачів (орендарів) квартир та нежитлових приміщень, розташованих у багатоквартирному будинку.

Вивчаючи дану тему аналізуємо та робимо висновок, що питання успішності розвитку об'єднаних територіальних громад багато в чому залежить від ефективності використання всіх земельних ресурсів. Саме їхня виняткова цінність полягає у забезпеченні таких властивостей:

- життєзабезпечення (як частина екологічної системи),
- чинник виробництва (характерним для нашого регіону є аграрний сектор);
- цивільний обіг (земельно-майнові відносини).

Таким чином, правове врегулювання питання щодо розпорядження землями державної власності на території об'єднаних територіальних громад дозволить значно спростити питання набуття права власності на землю, особливо із земель державної власності.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»: прийнятий 25.05.1997 р. №280/97-ВР // Відом. Верхов. Ради України. 1997. №24. 170 с.
2. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»: від 05.02.2015 р. №157-VIII. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Земельний кодекс України: прийнятий 25 жовт. 2001 р. №2768-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. №3-4. Ст. 27.
4. Об'єднання громад: від ініціативи до ефективної діяльності / Упорядник: Богдан Зелений. Львів, 2016. 288 с.
5. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг: навч. посіб. / [Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко, Н. М. Гринчук, Ю. Ф. Дехтяренко, О. С. Ігнатенко, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук, В. В. Юзефович]. К. 2017. 107 с.